

Inhaltsverzeichnis

Spis treści

Einführung

Wprowadzenie 9

- Aleksandra Chylewska-Tölle / Alexander Tölle** – Religion im transnationalen Raum. Neue Impulse zur Erforschung von raumbezogenen, literarischen und theologischen Grenzerfahrungen aus deutscher und polnischer Sicht 11
- Religia w przestrzeni transnarodowej. Nowe impulsy do badań nad przestrzennymi, literackimi i teologicznymi aspektami pogranicza z perspektywy niemieckiej i polskiej* 20

Sacrum – Profanum. Religion im öffentlichen und privaten Raum

Sacrum – Profanum. Religia w przestrzeni publicznej i prywatnej 23

- Winfried Lipscher** – Die unterschiedliche deutsche und polnische Mentalität am Beispiel des Verständnisses von *Sacrum* und *Profanum* 25
- Różnice między niemiecką i polską mentalnością na przykładzie określeń sacrum i profanum.* 32

- Wolfgang Iskraut** – Kirchen und nationale Zugehörigkeit. Historische Entwicklungspfade in Polen und in Deutschland 35
- Kościół i przynależność narodowa. Dwie historyczne ścieżki rozwoju w Polsce i w Niemczech* 40

- Tadeusz Kuźmicki** – Reformation – Ökumene – Gegenwart. Der theologische Hintergrund des gegenwärtigen religiösen Raumes im deutsch-polnischen Grenzland 43
- Reformacja – ekumenizm – terażniejszość. Teologiczne aspekty współczesnej przestrzeni religijnej na polsko-niemieckim pograniczu* 53

- Urszula Pękala** – Katholische Bischöfe Deutschlands und Polens über deutsch-polnische Versöhnung im europäischen Kontext. 55
- Katolicy biskupi Niemiec i Polski o pojednaniu polsko-niemieckim w kontekście europejskim.* 69

- Lothar Quinkenstein** – Kreuze für Hiob? Überlegungen zur Position der Juden im „christlichen Abendland“ der „deutsch-polnischen“ Versöhnung 73
- Krzyże dla Hioba? Refleksje wokół sytuacji żydów na „chrześcijańskim Zachodzie” „polsko-niemieckiego” pojednania* 83

- Grażyna Barbara Szewczyk** – Kulturräume der deutschen und polnischen Lutheraner in Schlesien 85
- Przestrzenie kultury niemieckich i polskich luteran na Śląsku* 91

- Ewa Anna Piasta** – „Wer am Tisch des Herrn essen kann, ist für immer in Sicherheit.“
Zum Problem der religiösen Identität im Roman *Hoppe* von Felicitas Hoppe 93
„Kto może jeść ze stołu Pana, będzie już zawsze bezpieczny.“ Problem tożsamości
religijnej w powieści Felicitas Hoppe pt. *Hoppe*. 104

- Aleksandra Chylewska-Tölle** – Don Quixotes, Narren, Propheten und das
Katakombenchristentum. Zu Konstruktion und Dekonstruktion des
zeitgenössischen Katholizismus in der polnischen und deutschen Prosa 107
*Don Kichoty, błazny, prorocy i chrześcijaństwo katakumbowe. Konstrukcja
i dekonstrukcja współczesnego katolicyzmu w prozie polskiej i niemieckiej* 123

- Marta Bąkiewicz** – Die nahe Fremde. Religion im Spannungsverhältnis
von Pop-Kultur und Emanzipation in der polnischen und deutschen
Gegenwartsprosa 127
„Blisko“ obca. Religia a pop-kultura i emancypacja w polskiej i niemieckiej literaturze
współczesnej. 140

- Krzysztof Okoński** – Der deutsch-polnische Friedhof als ein „Trümmerfeld der
Versöhnung“. Zur Darstellung des Themenkomplexes „Kirche-Kommerz-Politik“
im Polen der Nachwendezeit in der Erzählung *Unkenrufe* von Günter Grass 143
*Niemiecko-polski cmentarz jako „rumowisko pojednania“. Obraz kompleksu zagadnień
„Kościół – komercjalizacja – polityka“ w Polsce po przelomie ustrojowym w opowiadaniu
„Wróżby kumaka“ Günтера Grassa* 156

- Przemysław Chojnowski** – Entdeckung eines Dichters. Übersetzung im
Dienste der Ökumene 159
Odkrycie poety. Przekład w służbie ekumenizmu 167

Religiöse und kirchliche Grenzerfahrungen

- Religijne i kościelne doświadczenia graniczne* 169

- Winfried Lipscher** – Die offene Grenze an Oder und Neiße als strikte
konfessionelle Grenze in Europa 171
Otwarta granica na Odrze i Nysie jako hermetyczna granica wyznaniowa w Europie . . . 175

- Ulrike Jekutsch** – Karol Wojtyła/Johannes Paul II. *Tryptyk Rzymski* (2003) –
zu seiner Übersetzung ins Deutsche und seiner polnischen und deutschen
Rezeption 177
*Tryptyk Rzymski (2003) Karola Wojtyły/Jana Pawła II – o jego tłumaczeniu
na język niemiecki i jego polskiej i niemieckiej recepcji* 195

- Brigitta Helbig-Mischewski** – Religion und Kirche, Mythen und Mystik
als Motive ausgewählter Prosa-Werke neuester polnischer und (ost)deutscher
Literatur. 197
*Religia i Kościół, mity i mistyka jako motywy wybranych dzieł prozatorskich
literatury polskiej i (wschodnio)niemieckiej.* 205

Thomas Brose – Religion und Atheismus in der (Grenz-)Metropole Berlin.	207
<i>Religia i ateizm w (granicznej) metropolii Berlin</i>	220
Adam Radzimski – Religion im transurbanen Raum. Neue Pfarrgemeinden in der Agglomeration Posen.	223
<i>Religia w zmieniającej się przestrzeni miejskiej. Nowe parafie w aglomeracji poznańskiej.</i>	236
Alexander Tölle – Transnationaler religiöser Raum im deutsch-polnischen Grenzland. Eine Kontextualisierung aus Sicht der Grenzraumforschung	239
<i>Transnarodowa religijna przestrzeń na pograniczu polsko-niemieckim. Kontekstualizacja z perspektywy badań obszarów przygranicznych</i>	258
Joanna Staśkiewicz – „Die Tür ist geöffnet“ – auch für Frauen? Das Zweite Vatikanum aus Frauenperspektive im deutsch-polnischen Vergleich.	261
<i>„Drzwi są otwarte” – również dla kobiet? Sobór Watykański II z perspektywy kobiecej w niemiecko-polskim porównaniu</i>	274
Anna Jagielska – Wo steht die feministische Theologie? Ein kritisches Resümee der bisherigen Entwicklung in Deutschland und in Polen	277
<i>Jak się miewa teologia feministyczna? Krytyczne podsumowanie jej dotychczasowego rozwoju w Niemczech i w Polsce</i>	287
Peter Schallenberg – Gott in Grenzerfahrungen und im Scheitern. Erkundungen mit Hans Blumenberg und Johann Baptist Metz	289
<i>Bóg w doświadczeniach granicznych i w niepowodzeniach. Refleksje w oparciu o pisma Hansa Blumenberga i Johanna Baptista Metza</i>	297
Andrzej Draguła – „Blizni” und „der Nächste“. Von der Etymologie zur Theologie	301
<i>„Blizni” i „der Nächste”. Od etymologii do teologii</i>	309
Autorinnen und Autoren des Bandes	311